

Rapport

**Commissie van Beroep
in predikantszaken**

Generale Synode van de Gereformeerde Kerken Goes 2020

Inhoudsopgave

Korte taakomschrijving	3
1 Verslag van werkzaamheden	3
1.2 Contacten met andere kerken	4
1.3 Publicatie uitspraken	4
2 Nieuwe opdracht	4
3 Budget	4
Bijlagen	
1 Opdracht Generale Synode van Meppel 2017	5
2. Voorstel nieuwe opdracht	6
3 Samenstelling Commissie	7
4 Instructie	8
5 Brief aan deputaten kerkrecht	14

Het auteursrecht van deze tekst berust hetzij bij de auteur, hetzij bij de Gereformeerde Kerken in Nederland.

Voor alle zaken het auteursrecht betreffend kan contact opgenomen worden met het deputaatschap administratieve ondersteuning via: dao@gkv.nl.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in wat voor vorm of op wat voor manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende, behoudens de uitzonderingen bij de wet gesteld.

Korte taakomschrijving

Dit verslag betreft de periode 2017 tot en met 2019.

Voor de werkzaamheden van de commissie was tot 1 juli 2015 van toepassing de *Regeling commissie van beroep in Predikantszaken*, zoals vastgesteld door de Generale Synode van Amersfoort-Centrum 2005, op punten aangevuld door de Generale Synodes van Zwolle-Zuid 2008 en Harderwijk 2011.

Deze regeling verleende de commissie de bevoegdheid bindende uitspraken te doen in arbeidsgeschillen, alsmede geschillen over de wijze van ambtsvervulling door de predikant, tussen predikanten en kerkenraden, waarvan is gebleken dat die niet door mediation kunnen worden beslecht. Bij besluit van de Generale Synode Harderwijk 2011 was het de commissie voorts toegestaan om op te treden als de instantie die in beroep uitspraak zal doen over een emeritaatsgeschil. Het gaat daarbij over geschillen tussen een kerkenraad en de VSE.

Op 1 juli 2015 is de *Generale Regeling voor de Rechtspraak in Predikantszaken* als bedoeld in artikel F79.3 van de Kerkorde zoals vastgesteld door de Generale Synode van Ede 2014, in werking getreden. Deze regeling is door de synode van Meppel met ingang van 1 juli 2017 gewijzigd.

De regeling verleent de commissie de bevoegdheid om **op verzoek van een predikant** bindende uitspraken te doen over besluiten die zijn kerkenraad op basis van artikel B14 tot en met B22 van de Kerkorde heeft genomen.

Voorts is de commissie bevoegd om **op gezamenlijk verzoek van een kerkenraad en zijn predikant** bindende adviezen te geven in geschillen betreffende de naleving van de verbintenissen tussen de kerk en de predikant.

Tot slot treedt de commissie op basis van deze regeling op als geschillencommissie voor de Vereniging Samenwerking Emeritering (VSE). De wijze waarop dit geschiedt wordt geregeld door het *Bezwaar- en scheidsgerechterelement* van de VSE.

1 Verslag van werkzaamheden

1.1 Behandelde zaken

In deze verslagperiode heeft de commissie twee zaken afgehandeld. Eén van de zaken betrof een vordering van een emeritus-predikant tot aanvulling van zijn emeritaatsuitkering door zijn kerkenraad. Deze vordering is door de commissie afgewezen.

De tweede zaak betrof een beroep van een predikant tegen een kerkenraadsbesluit strekkende tot zijn ontheffing uit het ambt. De commissie heeft dit beroep gegrond verklaard. In hoger beroep heeft de Generale Synode van Meppel de uitspraak, op een onderdeel van ondergeschikte aard na, bevestigd. Op het moment dat dit verslag werd samengesteld was er nog één zaak in behandeling. Daarnaast heeft de commissie als scheidsgerecht uitspraak gedaan in een zaak tussen een kerkenraad en de VSE betreffende de vaststelling van de hoogte van een tweetal emeritaatsuitkeringen.

In de afgelopen periode heeft de commissie twee keer plenair vergaderd. In de laatste vergadering is de commissie in verband met de te verwachten fusie van de NGK en de GKv bijgepraat door een lid van het deputaatschap kerkrecht over de totstandkoming van een nieuwe kerkorde. Bij die gelegenheid is doorgesproken over het gestelde in artikel G3.12 van de *Generale Regeling*

Predikantszaken. De tekst van dit artikel, dat betrekking heeft op de procedure rond de losmaking van een predikant, luidt als volgt:

“Indien tussen kerkenraad predikant overeenstemming bestaat over het voorgenomen financieel besluit, wordt dit aan de classis meegedeeld. **Indien geen overeenstemming over het voorgenomen financieel besluit bestaat, wordt het geschil daarover door partijen voorgelegd aan de Commissie van beroep in predikantszaken, die een bindend advies uitbrengt conform art. 3 lid 2 Generale regeling voor de rechtspraak in predikantszaken.**”

Dit artikel roept vragen op bij de commissie. De vragen c.q. bezwaren van de commissie zijn door de secretaris uiteengezet in een brief aan het deputaatschap kerkrecht. Een afschrift van de brief is als bijlage bij dit rapport gevoegd (bijlage 5).

Ook hebben in de verslagperiode enkele overleggen in kleiner comité plaatsgevonden en heeft de secretaris op 17 maart 2018 deelgenomen aan de door deputaten hoger beroep georganiseerde cursus “Herstel van vrede door recht”.

1.2 Contacten met andere kerken

In rapporten aan de Generale Synodes van Ede 2014 en Meppel 2017 heeft de commissie uitgebreid aandacht besteed aan de informele contacten die worden onderhouden in het Amersfoort-Beraad. Daarover valt thans geen nieuws te rapporteren.

1.3 Publicatieuitspraken

De Generale Synode Ede 2014 heeft ingestemd met het voornemen van de commissie om uitspraken van de commissie in geanonimiseerde vorm te publiceren. Inmiddels is één zaak gepubliceerd op gkv.nl.

2 Nieuwe opdracht

De huidige opdracht kan ongewijzigd gehandhaafd blijven (zie bijlage 2).

3 Budget

Door de Generale Synode Ede 2014 is aan de commissie een budget van € 1.500,- per jaar toegekend.

In overleg met deputaten financiën & beheer heeft de commissie dit voor de periode 2018-2020 naar beneden bijgesteld tot een budget van € 500,- per jaar, waarbij het deputaatschap heeft verzekerd dat mochten er meer kosten gemaakt worden, deze zonder problemen gedeclareerd zouden kunnen worden.

De secretaris heeft in 2017 € 1315,22 aan kosten voor de commissie gedeclareerd en in 2018 € 174,99. Voor 2019 zijn nog niet alle declaraties ingediend, maar duidelijk is al wel dat de te declareren kosten € 930,73 bedragen.

Uit deze bedragen blijkt dat het op verzoek terugbrengen van het budget tot een derde van het oorspronkelijke bedrag in de praktijk kan leiden tot een ongewenste overschrijding van de begroting. De commissie verzoekt voor de komende periode dan ook om een budget van €1000,00 per jaar.

Conform de door de synode vastgestelde regeling is de secretaris van de commissie ook de aangewezen beheerder van het commissiebudget.

Bijlagen

1 Opdracht Generale Synode van Meppel 2017

Materiaal:

rapport Commissie van beroep in predikantszaken (25-10-2016)

Besluit 1:

de commissie decharge te verlenen.

Besluit 2:

- a. opnieuw een commissie van beroep in predikantszaken te benoemen;
- b. de commissie de bevoegdheid te verlenen om op verzoek van een predikant bindende uitspraken te doen over besluiten die zijn kerkenraad op basis van artikel B14 tot en met B22 van de kerkorde heeft genomen;
- c. de commissie de bevoegdheid te verlenen om op gezamenlijk verzoek van een kerkenraad en zijn predikant bindende adviezen te geven in geschillen betreffende de naleving van de verbintenis tussen de kerk en de predikant;
- d. de commissie de bevoegdheid te verlenen op te treden als geschillencommissie voor de Vereniging Samenwerking Emeritering (VSE). De wijze waarop dit geschiedt wordt vanuit de VSE geregeld.

Besluit 3:

de commissie op te dragen volgens de *Generale regeling voor de rechtspraak in predikantszaken* te werken.

Besluit 4:

de commissie voor de periode 2018-2020 een budget te verlenen van € 500 per jaar (totaal € 1.500).

2. Voorstel nieuwe opdracht

Materiaal:

rapport Commissie van beroep in predikantszaken (december 2019)

Besluit 1:

de commissie decharge te verlenen.

Besluit 2:

- a. opnieuw een commissie van beroep in predikantszaken te benoemen;
- b. de commissie de bevoegdheid te verlenen om op verzoek van een predikant bindende uitspraken te doen over besluiten die zijn kerkenraad op basis van artikel B14 tot en met B22 van de kerkorde heeft genomen.
- c. de commissie de bevoegdheid te verlenen om op gezamenlijk verzoek van een kerkenraad en zijn predikant bindende adviezen te geven in geschillen betreffende de naleving van de verbintenis tussen de kerk en de predikant.
- d. de commissie de bevoegdheid te verlenen op te treden als geschillencommissie voor de Vereniging Samenwerking Emeritering (VSE). De wijze waarop dit geschiedt wordt vanuit de VSE geregeld.

Besluit 3:

de commissie op te dragen volgens de door de Generale Synode Ede 2014 vastgestelde en op 1 juli 2015 in werking getreden Generale Regeling voor de Rechtspraak in Predikantszaken (bijlage 4) te werken.

Besluit 4:

de commissie voor de periode 2021-2023 een budget te verlenen van € 1000,- per jaar (totaal € 3000,-).

3 Samenstelling Commissie

Door de Generale Synode Meppel 2017 zijn de volgende commissieleden

benoemd: ds. C. van den Berg	Amersfoort
mr. J. Bolt,	Assen
mr. C. van der Boom	Vlaardingen
mr. E. Bos	Capelle aan den IJssel
ds. H. van Eeken	Delft
mr. C.H. de Haan	Emmen – plaatsvervangend voorzitter
mr. J.R. Krol	Nijkerk - voorzitter
ds. K. Muller	Emmeloord
mr. drs. R.H. van Stenis-van Heukelum	Rotterdam
mr. A. Vermeer-Hordijk	Barneveld
ds. E. Woudt	Hardenberg

Toegevoegd secretaris van de commissie (geen lid van de commissie):
mr. dr. H.M.C.W. Mudde-Blom, Kometenstraat 131, 1223 CJ te Hilversum

In de verslagperiode is ds. K. Muller overleden.

Vanwege het belang van expertise en continuïteit in de besluitvorming werkt de Commissie niet met een rooster van aftreden.

Wel heeft mr. E. Bos te kennen gegeven dat hij niet meer voor herbenoeming in aanmerking wil komen. Mr. Bos heeft vele jaren deelgenomen aan de werkzaamheden van de commissie. Voorgesteld wordt om hem onder dankzegging voor vele bewezen diensten te ontheffen uit zijn functie.

Het is nog niet gelukt om geschikte kandidaten te vinden voor de opengevallen posities. De commissie zal bij brief hierop terugkomen.

4 Instructie

GENERALE REGELING VOOR DE RECHTSPRAAK IN PREDIKANTSZAKEN

(<https://www.gkv.nl/kerkorde/generale-regelingen/>)

Ingevolge artikel F79.3 KO

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In deze generale regeling wordt verstaan onder:

- a. commissie: de commissie van beroep in predikantszaken, als bedoeld in artikel F79.1 van de kerkorde;
- b. voorzitter: de als zodanig door de generale synode benoemde voorzitter van de commissie of diens plaatsvervanger;
- c. besliscommissie: de drie door de voorzitter aangewezen leden van de commissie die in het concrete geval tezamen een concrete zaak in behandeling hebben;
- d. zittingsvoorzitter: de voorzitter zelf of de door hem aangewezen voorzitter van een besliscommissie;
- e. secretaris: de door de generale synode op voorstel van de commissie benoemde secretaris die de commissie ter zijde staat;
- f. predikant: de ambtsdrager als bedoeld in artikel B9 van de kerkorde.

Artikel 2 Samenstelling commissie

1. De commissie bestaat uit ten minste vijf leden.
2. De benoeming van de leden geschiedt door een besluit van de generale synode. Bij de benoeming van de leden ziet de synode erop toe dat in de commissie naast de juristen ook de beroepsgroep van de predikanten in voldoende mate is vertegenwoordigd.
3. Lid van de commissie kan zijn de persoon die:
 - belijdend lid is van een Gereformeerde Kerk (vrijgemaakt) of van een van de kerken waarmee conform artikel E69.1 van de kerkorde contact en samenwerking bestaat;
 - kerkelijk meelevend is;
 - beschikt over de juiste competenties;
 - in staat is te participeren in de kerkelijke rechtspraak.
4. Voorzitter, plaatsvervangend of zittingsvoorzitter kan slechts zijn hij, die de hoedanigheid van meester in de rechten heeft gekregen op grond van een met goed gevolg afgelegd masters-examen in het Nederlands recht aan een Nederlandse universiteit of hogeschool.

Artikel 3 Bevoegdheid

1. De commissie is als beroepsinstantie bevoegd om op verzoek van een predikant bindende uitspraken te doen over besluiten die zijn kerkenraad op basis van artikel B14 tot en met B22 van de kerkorde heeft genomen, met dien verstande dat de commissie niet bevoegd is om zich uit te spreken over de gronden van een besluit tot schorsing of afzetting van de betrokken predikant of over het besluit tot verlenging van een schorsing.
2. De commissie is tevens bevoegd om op gezamenlijk verzoek van een kerkenraad en zijn predikant bindende adviezen te geven in geschillen betreffende de naleving van de verbintenissen tussen de kerk en de predikant, inclusief de wijze van ambtsvervulling door de predikant. Daarbij wordt deze regeling mutatis mutandis toegepast, met dien verstande dat tegen deze bindende adviezen geen hoger beroep open staat.
3. De generale synode staat de commissie toe om op te treden als geschillencommissie voor

de Vereniging Samenwerking Emeritering (VSE). De wijze waarop dit geschiedt wordt afzonderlijk vanuit de VSE geregeld.

Artikel 4 **Secretaris**

1. De secretaris maakt geen deel uit van de commissie. Bij tussentijdse vacature benoemt de voorzitter van de commissie een tijdelijke secretaris.
2. De secretaris heeft tot taak het houden van register van ingekomen en verzonden stukken en de verdere procesbeheersing, de voorbereiding van de zittingen en vergaderingen, het opmaken van het proces- verbaal en de notulen en de verwerking van de uitspraken en besluiten en het beheer van het archief.
3. De secretaris heeft tevens tot taak het beheer van de geldmiddelen van de commissie.
4. De secretaris kan zich laten bijstaan door een notulist en/of administrateur.
5. Voorafgaand aan iedere generale synode stelt de secretaris een verslag samen van de verrichte werkzaamheden en een exploitatierekening. Deze zendt hij, na goedkeuring van de voorzitter, naar de synode.

Artikel 5 **Aanvang van de procedure**

1. De procedure vangt aan door indiening van een beroepschrift binnen zes weken na verzending van het besluit van de kerkenraad bij de secretaris van de commissie door de predikant of diens gemachtigde.
2. Indiening kan geschieden zowel per post als per email. De commissie kan van de indiener verlangen dat hij, gelet op de omvang van het ingediende dossier, zijn beroepschrift schriftelijk per post en in een aan te geven veelvoud zal toezenden.
3. Een beroepschrift dient ten minste de volgende elementen te bevatten:
 - a. de naam en het adres van de indiener; wanneer de predikant een gemachtigde heeft ingeschakeld, wordt tevens diens naam en adres vermeld;
 - b. een omschrijving van het besluit waartegen het beroep zich richt;
 - c. de gronden van het beroep, met een toelichting daarop;
 - d. een omschrijving van de uitspraak die indiener van de commissie vraagt.
4. Bij indiening wordt een afschrift van het besluit van de kerkenraad door de indiener meegezonden.
5. De indiener stuurt de kerkenraad gelijktijdig een kopie van het beroepschrift met bijlagen en maakt daarvan melding bij de secretaris.
6. Indien een beroepschrift niet voldoet aan de gestelde vereisten, stelt de commissie indiener in de gelegenheid dit te herstellen binnen een door de commissie te bepalen termijn.
7. De secretaris bevestigt schriftelijk of per email de ontvangst van het beroepschrift. Hij doet tevens ten spoedigste na ontvangst mededeling aan de voorzitter, onder vermelding van de naam en de adresgegevens van de betrokken partijen en een korte beschrijving van de aard van het geschil en de vordering.
8. Iedere partij kan voor de commissie in persoon verschijnen of zich doen vertegenwoordigen door een advocaat dan wel door een daartoe speciaal schriftelijk gemachtigde. Iedere partij kan zich door personen van haar keuze doen bijstaan.
9. Indien een partij zich door een advocaat of gemachtigde doet vertegenwoordigen of bijstaan, stelt zij zo spoedig mogelijk de commissie en de wederpartij hiervan schriftelijk in kennis. Indien het beroepschrift of het korte antwoord is uitgegaan van een gemachtigde, wordt deze kennisgeving geacht te zijn gedaan.
10. Ingeval een partij zich in de procedure laat vertegenwoordigen, zenden partijen en de secretaris alle op de procedure betrekking hebbende stukken in ieder geval aan de vertegenwoordigende advocaat of gemachtigde.
11. De voorzitter stelt binnen drie weken na ontvangst van het beroepschrift een besliscommissie samen en informeert over de samenstelling daarvan alle commissieleden. De besliscommissie handelt in een concrete zaak als de commissie.
12. De besliscommissie mag niet in meerderheid uit predikanten bestaan. Zij die direct of

indirect betrokken zijn of zijn geweest dan wel enig ander belang hebben in het aanhangige geschil, kunnen geen deel uitmaken van de besliscommissie.

13. Commissieleden die niet zijn opgenomen in de besliscommissie, onthouden zich gedurende de loop van de procedure van uitspraken over de concrete zaak.
14. Zodra de besliscommissie is samengesteld worden partijen door de secretaris geïnformeerd over de samenstelling daarvan.
15. Indien indiener of de wederpartij van mening zijn dat er omstandigheden zijn om aan te nemen dat een lid van de besliscommissie in onvoldoende mate onpartijdig staat ten opzichte van de te behandelen zaak, deelt hij dat binnen twee weken mee aan voorzitter van de commissie.
16. Wraking van een commissielid of van de voorzitter is ook mogelijk tijdens de behandeling van het geschil, indien er sprake is van een partijdige opstelling dan wel de schijn van partijdigheid wordt gewekt. Zolang niet is beslist op het wrakingsverzoek wordt de behandeling van de zaak opgeschort totdat over de wraking is beslist.
17. Voor de behandeling van een wrakingsverzoek stelt de voorzitter een wrakingscommissie samen van drie niet bij het geschil betrokken commissieleden. Deze beslist of de gewraakte persoon deel uit kan blijven maken van de besliscommissie.

Artikel 6 **Behandeling van het geschil**

1. De besliscommissie ziet erop toe dat partijen op voet van gelijkheid worden behandeld. Zij geeft iedere partij in gelijke mate de gelegenheid voor haar rechten op te komen en haar stellingen voor te dragen.
2. Na toezending van het dossier door de secretaris aan de besliscommissie zenden partijen hun mededelingen en andere geschriften rechtstreeks aan de leden van de besliscommissie. Van iedere mededeling of geschrift wordt gelijktijdig een afschrift aan de secretaris en de wederpartij gezonden. Hetzelfde geldt voor mededelingen van de commissie aan partijen. Voor een goede uitvoering van het bovenstaande wordt door de secretaris een verzendlijst samengesteld.
3. De commissie bepaalt de wijze waarop en de termijnen waarbinnen het geding gevoerd zal worden met inachtneming van de bepalingen van deze regeling en de omstandigheden van de procedure. Zij ziet toe op een voortvarend verloop van de procedure. Zij is bevoegd op verzoek van een partij of uit eigen beweging in bijzondere gevallen een door haar vastgestelde termijn te verlengen.
4. De besliscommissie kan op verzoek van een partij of uit eigen beweging na ontvangst van het dossier dan wel in een later stadium van het geding, partijen horen en ze de gelegenheid bieden mondeling hun standpunt toe te lichten. Partijen kunnen hiervan nadrukkelijk afzien. In dat geval is het aan de besliscommissie te bepalen of alsnog een hoorzitting dient plaats te vinden en of partijen daarbij dienen te verschijnen.
5. Alvorens een hoorzitting te bepalen geeft de besliscommissie de kerkenraad gelegenheid binnen een door haar bepaalde termijn verweer te voeren.
6. De hoorzitting is openbaar, tenzij vertrouwelijkheid of privacybelangen naar het oordeel van de besliscommissie voor het geheel of voor een deel van de behandeling een besloten zitting noodzakelijk maken.
7. De besliscommissie bepaalt de dag, het tijdstip en de plaats van de hoorzitting. Ze stelt partijen hiervan schriftelijk in kennis met inachtneming van een redelijke termijn voorafgaand aan de zitting. Hetzelfde geldt voor eventuele vervolgzittingen, zo die naar het oordeel van de besliscommissie nodig zijn.
8. Blijft de kerkenraad zonder daartoe gegronde redenen aan te voeren, in gebreke binnen de door de besliscommissie bepaalde termijn zijn verweer in te dienen, dan kan de besliscommissie aanstonds uitspraak doen. Bij die uitspraak zal de besliscommissie het beroep van de predikant gegrond verklaren en het gevorderde toewijzen, tenzij dit haar onrechtmatig of ongegrond voorkomt. De besliscommissie kan, alvorens uitspraak te doen,

van de predikant het bewijs van een of meer van zijn stellingen verlangen.

9. Het bepaalde in het vorige lid is van overeenkomstige toepassing indien een zitting, al dan niet voorafgegaan door een wisseling van schriftelijke stukken, plaatsvindt en de kerkenraad, ofschoon behoorlijk opgeroepen, niet ter zitting verschijnt, zonder daartoe gegronde redenen aan te voeren.
10. Blijft de predikant zonder gegronde redenen in gebreke zijn beroepschrift binnen de door de besliscommissie bepaalde termijn overeenkomstig een opdracht van de besliscommissie naar behoren toe te lichten, dan kan de besliscommissie door het doen van een uitspraak een einde maken aan het geding.

Artikel 7 **Getuigen en deskundigen**

1. De besliscommissie kan ambtshalve of op verzoek van partijen getuigen horen. Voor zover hier niet anders bepaald zijn daarop de desbetreffende bepalingen van de Generale regeling voor de kerkelijke rechtspraak (artikel 10) van toepassing.
2. Een partij is vrij een door haar ingewonnen advies van een deskundige over te leggen. Indien de partij die het advies heeft overgelegd of de wederpartij daarom heeft verzocht, dan wel de besliscommissie zulks heeft bepaald, wordt de deskundige door de besliscommissie opgeroepen om ter zitting een nadere toelichting te geven, tenzij dit naar het oordeel van de besliscommissie geen toegevoegde waarde heeft.
3. De besliscommissie kan op verzoek van een van de partijen of ambtshalve een of meer deskundigen benoemen tot het uitbrengen van een advies. Ze zendt onverwijld aan partijen een afschrift van de benoeming van de deskundige en van de aan hem gegeven opdracht.
4. Indien een partij de deskundige niet de voor hem vereiste inlichtingen verschaft of de voor hem benodigde medewerking verleent, kan de deskundige de besliscommissie verzoeken de desbetreffende partij daartoe opdracht te geven.
5. Na ontvangst van het rapport van de deskundige wordt dit in afschrift onverwijld aan partijen toegezonden. Partijen worden in de gelegenheid gesteld schriftelijk op het rapport van de deskundige te reageren binnen een door de besliscommissie te bepalen termijn.
6. Ieder der partijen kan de besliscommissie schriftelijk verzoeken de deskundige in een zitting van de besliscommissie te doen horen. Indien een partij zulk een verzoek wenst te doen, deelt zij dit onverwijld na ontvangst van het rapport van de deskundige mede. Ter zitting krijgt ieder der partijen de mogelijkheid de deskundige vragen te stellen en op- of aanmerkingen te maken. Aan partijen wordt op hun verzoek de gelegenheid gegeven hunnerzijds deskundigen op dezelfde zitting voor te brengen.
7. De kosten van de getuigen en deskundigen komen voor rekening van de partij die hen inschakelt of wenst op te laten roepen. Als de besliscommissie ambtshalve oproept, betaalt de betrokken kerk.

Artikel 8 **Uitspraak**

1. De commissie doet uitspraak op basis van de gronden, als vermeld in artikel F73.1 van de kerkorde. De commissie kan geheel of gedeeltelijk einduitspraak dan wel tussenuitspraak doen.
2. De uitspraak wordt binnen vier weken gedaan. De datum van uitspraak wordt aan het einde van de zitting als bedoeld in artikel 6 meegedeeld aan de partijen. Indien van een zitting is afgezien, volgt de mededeling na de laatste wisseling van schriftelijke stukken. De besliscommissie is bevoegd de termijn indien noodzakelijk te verlengen. In alle gevallen beslist zij met bekwame spoed.
3. De uitspraak wordt door de voorzitter van de besliscommissie en door de secretaris ondertekend.
4. De uitspraak van de commissie is uitvoerbaar bij voorraad.
5. Elke uitspraak wordt schriftelijk opgemaakt en dient te bevatten:
 - a. de namen van de leden van de besliscommissie of, in geval van een voorlopige

- voorziening, de naam van de voorzitter;
 - b. de namen en woon-, vestigings- of gewone verblijfplaatsen van partijen;
 - c. een kort overzicht van de procedure;
 - d. een weergave van de vordering;
 - e. de gronden voor de in de uitspraak gegeven beslissing;
 - f. de beslissing;
 - g. de plaats en datum van de uitspraak;
 - h. voor zover van toepassing - de termijn van hoger beroep op de generale synode.
6. De secretaris draagt er zorg voor dat op de dag van uitspraak dan wel onmiddellijk daarna een exemplaar van de uitspraak bij aangetekende brief aan iedere partij wordt gezonden.
 7. De secretaris en de voorzitter zorgen ervoor dat de uitspraak al dan niet verkort binnen redelijke tijd geanonimiseerd wordt gepubliceerd, om de rechtseenheid en rechtszekerheid te dienen.

Artikel 9 **Voorziening in spoedeisende situaties**

1. De voorzitter is bevoegd uit hoofde van onverwijlde spoed, gelet op de belangen van partijen, en omdat een onmiddellijke voorziening bij voorraad wordt vereist, op verzoek van een belanghebbende een voorlopige voorziening te treffen. Deze bevoegdheid omvat mede de bevoegdheid zekerheidstelling te gelasten ten behoeve van de partij die dat vordert, in een door de voorzitter te bepalen vorm ter zake van iedere vordering of tegenvordering van de belanghebbende jegens de tegenpartij.
2. De voorzitter kan de genoemde bevoegdheden delegeren aan een door hem daartoe aangewezen commissielid dat voldoet aan de eis als bedoeld in artikel 2, lid 4 van deze regeling.
3. Het verzoek tot een voorlopige voorziening wordt bij voorkeur ingediend gelijktijdig met de indiening van het beroepschrift. Ook kan hangende de behandeling van een beroepschrift om spoedeisende redenen een voorziening worden gevraagd.
4. Het verzoek wordt ingediend bij de secretaris van de commissie met gelijktijdige verzending van een afschrift aan de wederpartij en bevat een duidelijke omschrijving van de gevraagde voorziening bij voorraad, van de gronden van het verzoek en van die, waarop de gestelde spoedeisendheid berust. De producties waarop het verzoek is gebaseerd, worden met het verzoek ingediend.
5. De voorzitter bepaalt terstond de dag, het tijdstip en de plaats van een hoorzitting waarop het verzoek wordt behandeld en doet daarvan onverwijld schriftelijk mededeling aan partijen. Indiening van verdere schriftelijke stukken heeft slechts plaats wanneer de voorzitter dit bepaalt.
6. Indien de voorzitter van oordeel is dat de zaak onvoldoende spoedeisend is, of te ingewikkeld om bij wege van beslissing bij voorraad te worden beslist, kan hij op die grond het verzoek geheel of gedeeltelijk afwijzen met de bepaling dat daarover door de commissie zal worden beslist.
7. De beslissing van de voorzitter dient te voldoen aan de vereisten van artikel 8, lid 5 en wordt uiterlijk binnen veertien dagen na sluiting van de hoorzitting door de secretaris aan partijen meegedeeld en toegezonden.
8. De beslissing bij voorraad prejudicieert op geen enkele wijze het uiteindelijke oordeel van de commissie over de zaak ten gronde.
9. Tegen de beslissing van de voorzitter staat geen beroep op de commissie dan wel hoger beroep op de generale synode open.

Artikel 10 **Hoger beroep**

De predikant of de kerkenraad kan tegen een bindende uitspraak als bedoeld in artikel 3, lid 1 binnen zes weken na verzending van de uitspraak hoger beroep indienen bij de generale synode op

grond van artikel F77 van de kerkorde. Dit geldt ook voor een uitspraak over een gedeelte van het beroep. Ten aanzien van dit hoger beroep is de Generale regeling voor de kerkelijke rechtspraak van toepassing.

Artikel 11 Slotbepalingen

In gevallen waarin deze regeling niet voorziet beslist de commissie na partijen hierover te hebben gehoord.

Artikel 12 Inwerkingtreding

Deze regeling is vastgesteld door de Generale Synode van Ede 2014 en treedt in werking op een door de generale synode te bepalen tijdstip.

Publicatiedatum: 1 januari 2015

Inwerkingtreding: 1 juli 2015

Gewijzigd: Generale Synode van Meppel 2017

Betreft: artikel 5 in verband met gelijkshakeling aan de procedure beschreven in de Generale regeling voor de kerkelijke rechtspraak

Publicatiedatum: 1 juli 2017

Inwerkingtreding: 1 juli 2017

5 Brief aan deputaten kerkrecht

COMMISSIE VAN BEROEP IN PREDIKANTSZAKEN

Secretaris: mr. dr. H.M.C.W. Mudde-Blom

Adres: Kometenstraat 131
1223 CH Hilversum

E-mail: hmuddeblom@gmail.com

Hilversum, 17 december 2019

Betreft: artikelen G3.11-3.13 *Generale Regeling Predikantszaken* (GRP)

Geachte leden van het deputaatschap Kerkrecht,

De Commissie van beroep in predikantszaken (CvBip) heeft zich onlangs in het kader van een aanhangig gemaakt beroep gebogen over de artikelen G3.11 – G.3.13 van de *Generale Regeling Predikantszaken* (GRP). Deze luiden als volgt:

G3.11

De kerkenraad neemt tevens een voorgenomen besluit over de financiële gevolgen van de losmaking en houdt daarbij rekening met de bestaande richtlijnen van het SKW/PV. G3.12 Indien tussen kerkenraad en predikant overeenstemming bestaat over het voorgenomen financieel besluit, wordt dit aan de classis meegedeeld. Indien geen overeenstemming over het voorgenomen financieel besluit bestaat, wordt het geschil daarover door partijen voorgelegd aan de Commissie van beroep in predikantszaken, die een bindend advies uitbrengt conform art. 3 lid 2 *Generale regeling voor de rechtspraak in predikantszaken*. De uitkomst hiervan wordt aan de classis meegedeeld.

G3.13

De classis verleent haar goedkeuring aan de losmaking na instemmend advies van de generale deputaten predikantszaken in de vergadering van de classis en als het besluit over de financiële gevolgen definitief vast staat.

Met name het tweede artikel stuit in de praktijk op problemen die we graag aan u voorleggen.

De casus die de aanleiding vormde voor onze interne discussie komt hierop neer:

Een kerkenraad is voornemens zijn predikant los te maken. Met het oog daarop heeft die kerkenraad een verzoek tot goedkeuring van de losmaking ingediend bij de classis. In dit kader communiceert de kerkenraad tevens een voorgenomen besluit met betrekking tot de financiële gevolgen van de losmaking overeenkomstig artikel G3.11 GRP. Dit wordt door de (raadsman van de) predikant afgewezen.

Gezien het feit dat een regeling omtrent de financiële gevolgen van de losmaking een vereiste is voor goedkeuring door de classis, verzoekt de kerkenraad de CvBip een bindend advies uit te brengen overeenkomstig artikel G3.12 van de GRP.

Bindend advies?

Het eerste probleem waarmee de commissie in dezen wordt geconfronteerd is de vraag naar de ontvankelijkheid.

De bevoegdheid van de CvBip wordt ingevolge artikel F79 van de Kerkorde geregeld in de *Generale Regeling voor de Rechtspraak in Predikantszaken (GRPZ)*. Artikel 3 van de GRPZ omschrijft de bevoegdheid van de CvBip, voor zover hier van belang, als volgt:

1. De commissie is als beroepsinstantie bevoegd om op verzoek van een predikant bindende uitspraken te doen over besluiten die zijn kerkenraad op basis van artikel B14 tot en met B22 van de kerkorde heeft genomen, met dien verstande dat de commissie niet bevoegd is om zich uit te spreken over de gronden van een besluit tot schorsing of afzetting van de betrokken predikant of over het besluit tot verlenging van een schorsing.
2. De commissie is tevens bevoegd om op gezamenlijk verzoek van een kerkenraad en zijn predikant bindende adviezen te geven in geschillen betreffende de naleving van de verbintenissen tussen de kerk en de predikant, inclusief de wijze van ambtsvervulling door de predikant. Daarbij wordt deze regeling mutatis mutandis toegepast, met dien verstande dat tegen deze bindende adviezen geen hoger beroep open staat.

Artikel B4 GRP verwijst overigens ook uitdrukkelijk naar deze regeling: B4.1

De commissie van beroep in predikantszaken is belast met de kerkelijke rechtspraak in predikantszaken overeenkomstig art. F79.1 KO. Zij kan tevens op gezamenlijk verzoek van de kerkenraad en de predikant bindende adviezen geven.

B4.2

Haar bevoegdheid en werkwijze in beide gevallen is geregeld in de generale regeling voor de rechtspraak in predikantszaken.

In casu is het verzoek alleen door de kerkenraad gedaan. Dit betekent dat het verzoek niet-ontvankelijk moet worden verklaard wegens onbevoegdheid van de CvBip. Het betekent ook dat in de praktijk een regeling die beoogt mogelijke problemen rond de financiële regeling bij losmaking het hoofd te bieden alsnog leidt tot een impasse als één van beide partijen niet meewerkt.

De vraag is of de term 'bindend advies' in art G.3.11-G.3.13 wel op zijn plaats is. Het lijkt eerder te gaan een opdracht aan partijen, waaraan beide geacht worden gehoor te geven, of ze dat nu leuk vinden of niet. Dat druist echter in tegen de aard van een verzoek om een bindend advies, waarvan de kern toch is dat het een uit de wil van partijen voortkomend verzoek is. Men kan moeilijk spreken van een "gezamenlijk verzoek" om een "bindend advies" wanneer partijen, zonder dat ze eerder overeengekomen zijn om, in geval van een geschil, de zaak samen voor te leggen aan een arbiter, in feite door derden gedwongen worden zo'n advies te vragen. De Commissie vraagt zich daarbij tevens af wat de juridische basis voor deze constructie is. Moet de GRP als een dergelijke basis gezien worden?

Rol CvBip

Een ander probleem waar de Commissie op stuit is dat haar wordt opgedragen om tijdens een tussenstap van een procedure die gericht is op losmaking van een predikant een bindend advies uit te brengen omtrent de financiële afwikkeling van de losmaking.

De Commissie wil allereerst opmerken dat het haar bevreemdt dat de betreffende regeling geheel buiten haar om tot stand is gekomen.

Ten tweede merkt de Commissie op dat zij niet in het leven is geroepen om financieel adviseur te zijn in kerkelijke geschillen. Van meet af aan is het de bedoeling geweest dat de Commissie in laatste instantie een knoop zou doorhakken. Daar valt het adviseren omtrent financiële kwesties als deze naar de mening van de Commissie niet onder.

Tenslotte is van belang dat de Commissie op grond van artikel F79 van de Kerkorde bevoegd is om kennis te nemen van een beroep van een predikant betreffende een hem betreffend losmakingsbesluit van de kerkenraad. Betrokkenheid van de Commissie in het voortraject van losmakingsbesluiten kan schadelijk zijn voor het vertrouwen van predikanten in de onpartijdigheid van de commissieleden en daarmee de effectiviteit van deze rechtsgang ondergraven.

De Commissie geeft u graag in overweging om de artikelen G3.11-G3.13 zo aan te passen dat de terminologie aansluit bij wat gangbaar is en dat de GRP en de GRPZ op het punt van de bevoegdheid van de CvBip beter op elkaar worden afgestemd. Maar ook voor het overige wisselt zij graag nader met u van gedachten.

Met vriendelijke groet,
namens de Commissie,

H.M.C.W. Mudde-Blom,
secretaris